

Granskning av årsredovisning 2022-12-31

Motala kommun

Mars 2023

Innehåll

Inledning och sammanfattning	2
1. Granskningsresultat	4

Inledning och sammanfattning

Uppdrag och bakgrund

Revisorerna prövar, enligt kommunallagen, om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Revisorerna granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsred, all verksamhet som bedrivs inom nämndernas eller fullmäktigeberedningarnas verksamhetsområden. De granskar på samma sätt, genom de revisorer eller lekmannarevisorer som utsetts i juridiska personer, även verksamheten i de juridiska personerna. Revisorerna ska bedöma om resultaten i årsredovisningen är förenliga med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning ska lämnas till fullmäktige inför behandlingen av delårsrapporten och årsredovisningen.

Enligt Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) ska en kommuns årsredovisning bestå av en resultaträkning, en balansräkning, en kassaflödesanalys, noter, en driftredovisning, en investeringsredovisning och en förvaltningsberättelse. Sammanställda räkenskaper ska ingå i årsredovisningen om sådana upprättas enligt 12 kap 2§. Årsredovisningens delar ska upprättas som en helhet och ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och kommunens eller regionens ekonomiska ställning.

Rådet för kommunal redovisning (RKR), som har till uppgift att främja och utveckla god redovisningsred i kommuner och landsting i enlighet med LKBR, har gett ut rekommendationer för den kommunala redovisningen. I tillämpliga delar kan även normering från Redovisningsrådet och Bokföringsnämnden användas. Enligt kommunallagen (KL) är det kommunstyrelsen som ansvarar för årsredovisningens upprättande.

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Motala kommun har Deloitte genomfört en granskning av kommunens årsredovisning per 2022-12-31.

Metod

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionsred för kommunal verksamhet. Det innebär att vi har planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. Revisionen har omfattat att utifrån en bedömning av väsentlighet och risk granska ett urval av underlag till belopp och annan information i årsredovisningen.

I revisionen har också ingått att pröva redovisningsprinciperna och kommunstyrelsens tillämpning av dem. Det ingår även att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som kommunstyrelsen gjort när de upprättat årsredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen.

Vid granskningen har vi utgått från utkast, version daterad 2023-03-14. Om förändringar sker i texten efter detta kan det påverka de iakttagelser och rekommendationer som nämns i denna rapport liksom ev. svaret på revisionsfrågan.

Revisionsfrågor och kriterier

Uppfyller årsredovisningen som dokument de krav som ställs?

- Dvs. en bedömning görs av om årsredovisningen innehåller alla delar som LKBR anger ska finnas med.

Bedöms räkenskaperna som rättvisande och är resultatet i årsredovisningen förenligt med de mål fullmäktige beslutat?

- Dvs. redogör årsredovisningen för utfallet av verksamheten, samt den ekonomiska ställningen på ett sätt som uppfyller de krav som KL, lagen om kommunal bokföring LKBR ställer? Uppfyller årsredovisningen i allt väsentligt rekommendationerna från RKR? Vi drar en slutsats kring detta utifrån en genomgång av väsentliga resultat- och balansposter med avseende på olika aspekter som fullständighet, riktighet, existens, tillhörighet, periodisering,

värdering, äganderätt samt innehåll och presentation. Urvalet av vad som granskas görs utifrån en bedömning av väsentlighet och risk.

Redogör årsredovisningen för målpuppfyllelsen på ett sätt som motsvarar utfallet? Samt är balanskravet uppfyllt?

- Bedömning av målpuppfyllelse utifrån de kriterierna fullmäktige/kommunen beslutat om.

Svar på revisionsfrågan

- Årsredovisningen bedöms uppfylla de krav på innehåll som ställs på en årsredovisning i LKBR och RKR.
- De finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige beslutat om finns med i årsredovisningen 2022. Det finns en bedömning av målen från kommunstyrelsens sida.
- Balanskravet är uppfyllt.
- Den finansiella redovisningen bedöms i allt väsentligt vara rättvisande.

Iakttagelser och noteringar

Vid granskning av väsentliga resultatposter och balansposter samt målpuppfyllelse har vi gjort följande väsentliga iakttagelser eller noteringar. (För den totala sammanställningen se Excel-tabeller på följande sidor):

- Vi noterar att det i vår granskade version av årsredovisningen saknas aktuellt utfall för 14 av totalt 48 indikatorer kopplat till fullmäktiges beslutade mål. Kommunen har i flera fall använt resultat från mätningar 2021. Då resultaten inte avser innevarande år blir det svårt dra slutsatser kring om utfallet fortsatt är rimligt för 2022. (Detta anser vi att ni förtroendevalda revisorer bör överväga ta med i er revisionsberättelse.)
- Kommunstyrelsen når i flera fall inte de mål som satts upp för resp. område/mål.
- Socialnämnden har fortsatt ett ekonomiskt utfall som är högre än tilldelad budget. Utfallet är 14,1 mnkr över tilldelat anslag.
- Kommunstyrelsen har inte fullt ut bedömt vilka anläggningstillgångar som ev. bör redovisas som finansiell leasing enligt RKR R5. Det som återstår är bedömning av externa

hyreskontrakt. (Detta anser vi att ni förtroendevalda revisorer bör ta med i er revisionsberättelse.)

- Kommunstyrelsen har inte bedömt om de elterminer/säkringar som kommunen använder bör redovisas i enlighet med RKR R8. (Detta anser vi att ni förtroendevalda revisorer bör ta med i er revisionsberättelse.)
- Kommunens kassa redovisas med 8 mnkr för högt värde för 2022, då 4 dagars inbetalningar avseende 2023 råkade redovisas som tillhörande 2022. Detta medför dock endast att posten omsättningstillgång och likvida medel på tillgångssidan redovisats med 8 mnkr för mycket respektive för litet.
- Investeringsredovisningen har ett utfall om 253,9 mnkr 2022 mot budgeterade 598,6 mnkr. Dvs. en avvikelse om 344,7 mnkr.

Rekommendationer

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- Arbeta för en ökad målpuppfyllelse vad gäller verksamhetsmålen.
- Överväga att utveckla nyckeltalen så dessa enklare kan bedömas i samband med årsredovisningen samt använda indikatorer som kan mätas för det år som årsredovisningen avser.
- Aktivt följa och verka för att alla nämnder inkl. socialnämnden når en budget i balans.
- Bedöma vilka anläggningstillgångar som bör redovisas som finansiell leasing enligt RKR R5.
- Bedöma om den säkringsredovisning som görs av el bör redovisas i enlighet med RKR R8.
- Verka för ett investeringsutfall närmare budget.

Jönköping den 29 mars 2023

DELOITTE AB

Pernilla Rehnberg

Auktoriserad revisor

Annika C Karlsson

Certifierad kommunal revisor

1. Granskningsresultat

1.1. Kvalitetssäkring av årsredovisningens delar

Nedan presenteras vår granskning av årsredovisningen baserat på revisionskriterierna. För att tydliggöra huruvida kommunens årsredovisning är i överensstämmelse med kommunallagen och lagen om kommunal bokföring och redovisning finns nedan en tabell över ett antal lagkrav:

Lagkrav	Lagrum	Uppfyller?
Uppfylls kraven på årsredovisningens innehåll enligt 4 kap LKBR?	4 kap 1 § LKBR	Ja
Finns upplysning om skälen till ev avvikelser från normgivande organ på det kommunala området (RKR)?	4 kap 3§ LKBR 9 kap LKBR	ET
Följs uppställningsformerna för resultat och balansräkning?	5 och 6 kap LKBR	Ja
Innehåller förvaltningsberättelsen en utvärdering av kommunens ekonomiska ställning?	11 kap 9§ LKBR	Ja
Lämnas de ytterligare upplysningar som krävs för att bilden ska bli rättvisande?	4 kap 3§ LKBR 9 kap LKBR	Ja
Finns upplysningar om händelser av väsentlig betydelse som inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut.	4 kap 3§ LKBR/11 kap 3§ LKBR	Ja
Finns översikt över utvecklingen av kommunens eller regionens verksamhet?	11 kap 1§ LKBR	Ja
Finns upplysningar om kommunens förväntade utveckling?	11 kap 4§ LKBR	Ja
Finns upplysningar om väsentliga personalförhållanden och uppgift om sjukfrånvaro?	11 kap 5-6§§ LKBR	Ja
Finns en samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet?	10 kap 2§ LKBR	Ja
Finns en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten.	10 kap 1§ LKBR	Ja
Anges hur ett eventuellt negativt resultat ska regleras – är balanskravet uppfyllt?	11 kap 10§ LKBR	Ja
Hur målen för god ekonomisk hushållning uppnåtts?	11 kap 9§ LKBR	Ja
Ingår sammanställda räkenskaper för ev kommunal koncern?	12 kap 1§ LKBR	Ja

1.2. Måluppfyllelse

Kommunfullmäktige har, i ett lokalt utvecklingsprogram, fastlagt fyra prioriterade områden för mandatperioden för 2019–2022. Till de prioriterade områdena finns 14 resultatmål som mäts i form av nyckeltal som årligen beslutas av kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen har valt att bedöma målen enligt följande: Helt uppfyllt (alla nyckeltal uppfylls), delvis uppfyllt (ett eller flera nyckeltal uppfylls) samt Inget uppfyllt (Inga nyckeltal uppfylls).

Av samtliga 14st resultatmål bedömer kommunstyrelsen 2 resultatmål som uppfyllt. 9 bedöms som delvis uppfyllda och 3 bedöms som inte uppfyllda i den version av årsredovisningen vi har granskat.

Vi noterar att flera nyckeltal saknar utfall i årsredovisningen 2022. Det framgår av årsredovisningen att om utfall saknas för året utgår bedömningen från tidigare utfall. Då kommunen vill använda utfallet för jämförelser med andra kommuner krävs att nyckeltalen är hämtade från offentliga källor vilket kan begränsa vilka nyckeltal som kan användas. Det finns en analys i årsredovisningen kring detta. Men för att skapa ett ännu tydligare underlag för måluppfyllelse bedömer vi att nuvarande nyckeltal bör ses över.

Vi uppmanar kommunstyrelsen att arbeta för en högre måluppfyllelse och arbeta för att utveckla kommunens uppföljning av nyckeltal. Ett exempel är väntetid på LSS-boende som 2022 uppgår till 398 dagar. Väntetiden har varit lång 2020-2022. I årsredovisningen ses att kommunstyrelsen uppför ett nytt LSS-boende, det är dock oklart hur mycket detta boende kan påverka väntetidens längd.

Av nämnderna uppvisar socialnämnden ett underskott om 14,1 mnkr för 2022. Socialnämnden äskade undantag från att verkställa åtgärdsplanen vilket beviljades av kommunfullmäktige vid möte där kommunstyrelsens ansvarsfrihet behandlades.

Nedan följer en bedömning av om de finansiella målen är uppfyllda, om verksamhetsmålen är uppfyllda samt en redogörelse för de iakttagelser som gjorts i granskningen av resultat- och balansräkning samt övriga delar av årsredovisningen.

Finansiella mål	Återkoppling till målen i årsredovisningen	Kommunstyrelsens bedömning	Deloitte's bedömning
<p>Kommunfullmäktige har beslutat om 3 finansiella mål, vilka mäts med 4 nyckeltal.</p> <p>God ekonomisk hushållning.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Soliditet ska inte understiga 41,9%. Utfallet blev 47,2%. • Årets resultat före extraordinära poster/Skatteintäkter och kommunalekonomiska utjämnings bör uppgå till minst 2,0%. Utfallet blev 4,3%. • Skuldtak - låneskuld där är målet 39,3%. Utfallet blev 22,7%. • Skuldtak - räntekostnader här är målet 0,2% vilket också blev utfallet 2022. 	Kommunstyrelsen bedömer att samtliga 4 finansiella mål är uppfyllda.	Deloitte delar kommunstyrelsens bedömning.
Uppfyllelse av verksamhetsmål	Återkoppling till målen i årsredovisningen	Kommunstyrelsens bedömning	Deloitte's bedömning
<p><i>Kommunfullmäktige har beslutat om 4 prioriterade områden som tillsammans brutits ned i 14 resultatmål.</i></p> <p>En sund ekonomi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Utöver de finansiella målen mäts den sunda ekonomin genom resultatmålet "En attraktiv arbetsgivare och en god arbetsmiljö". • Av totalt 7 nyckeltal bedöms 4 nyckeltal uppfylla. 	<p>Resultatmål 2 för "För en sund ekonomi" bedöms inte uppfyllt.</p> <p>Totalt görs bedömningen att ett av två resultatmål uppnås.</p> <p>Vilket vi tolkar som att målet för området "En sund ekonomi" delvis är uppfyllt.</p>	Deloitte delar kommunstyrelsens bedömning.
Tillväxt i hela Motala	<ul style="list-style-type: none"> • Det prioriterade målet följs upp av totalt 5 resultatmål. 	Av totalt 5 resultatmål bedöms 3 som delvis uppfylla och 2 bedöms som ej uppfylla. Vi	Vi delar delvis kommunstyrelsens bedömning.

	<ul style="list-style-type: none"> • Av totalt 18st underliggande nyckeltal bedöms 5 st. vara uppnådda, 10 st. bedöms som ej uppnådda och 3 st. nyckeltal saknar utfall. 	<p>tolkar detta som att det prioriterade målet "Tillväxt i hela Motala" delvis är uppfyllt.</p>	
Det goda livet i Motala	<ul style="list-style-type: none"> • Det prioriterade målet följs upp av totalt 4 resultatmål. • Av totalt 14st nyckeltal bedöms 6st uppnådda och 8st bedöms som ej uppnådda. 	<p>Av totalt 4 resultatmål bedöms 1 som uppfyllt, 2 som delvis uppfyllt och 1 bedöms som inte uppfyllt.</p> <p>Vi tolkar att det prioriterade området för <i>"Det goda livet i Motala"</i> delvis är uppfyllt.</p>	<p>Vi delar delvis kommunstyrelsens bedömning men anser att målet inte är uppfyllt.</p> <p>Bedömningen som avser "Det goda livet i Motala" görs delvis på ett utfall från föregående år vilket gör det svårt dra slutsatser kring om utfallet fortsatt är rimligt för innevarande år.</p>
Ett sammanhållet Motala	<ul style="list-style-type: none"> • Det prioriterade målet följs upp av totalt 3 resultatmål. • Av totalt 9st nyckeltal bedöms 5st mål som uppnådda och 4st bedöms som ej uppnått. 	<p>De prioriterade området följs upp av 3 resultatmål. Kommunen bedömer att samtliga 3 resultatmål bedöms vara delvis uppfyllda.</p> <p>Vi tolkar att det prioriterade området för <i>"Ett sammanhållet Motala"</i> delvis är uppfyllt.</p>	<p>Vi delar delvis kommunstyrelsens bedömning.</p> <p>Det saknas aktuellt utfall för ett flertal nyckeltal för 2022. Av årsredovisningen framkommer att nyckeltalen redovisas vid ett senare tillfälle.</p> <p>Vi rekommenderar kommunstyrelsen att överväga vilka resultatmål som bör användas samt att utveckla nyckeltalen så att de är aktuella och kan bedömas i samband med årsredovisning.</p>

1.3. Granskning av finansiella dokument

Finansiella dokument	Iakttagelser	Förslag till rekommendation
Elterminer	Kommunen har för elförsörjning viss handel med elterminer/säkringsredovisning. Om kommunen uppfyller kraven bör terminerna redovisas i kommunens ekonomiska redovisning i enlighet med RKR R8.	Vi rekommenderar kommunstyrelsen att redovisa elterminer i den ekonomiska redovisningen om dessa uppfyller kraven i RKR R8. Frågan bör med fördel lösas under 2023 då ev. brister i årsredovisningen 2023 troligen påverkar uttalandet i det sakkunniga bitrådets revisionsberättelse 2023.
Finansiell leasing	Utredningen kring vilka tillgångar som bör redovisas som finansiell leasing i enlighet med RKR R5 bör slutföras.	Vi rekommenderar kommunstyrelsen att redovisa alla tillgångar (inkl externa hyreskontrakt) som uppfyller kraven enligt RKR R5 som finansiell leasing. Frågan bör med fördel lösas under 2023 då ev. brister i årsredovisningen 2023 troligen påverkar uttalandet i det sakkunniga bitrådets revisionsberättelse 2023.
Investeringsredovisning	Utfallet för kommunens investeringar blev 253,9 mnkr jämfört med budget om 598,6 mnkr. Dvs. utfallet blev 344,7 mnkr lägre än budgeterat. Av investeringsredovisningen går att utläsa att 142,3 mnkr förklaras av att upphandling av ny ishall nu pågår.	Vi rekommenderar kommunstyrelsen att förklara avvikelser från investeringsbudgeten tydligare samt inkludera en beskrivning av hur kommunstyrelsen avser få ett utfall närmare budget.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL”), its global network of member firms, and their related entities (collectively, the “Deloitte organization”). DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate or bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about to learn more.

Deloitte provides industry-leading audit and assurance, tax and legal, consulting, financial advisory, and risk advisory services to nearly 90% of the Fortune Global 500® and thousands of private companies. Our professionals deliver measurable and lasting results that help reinforce public trust in capital markets, enable clients to transform and thrive, and lead the way toward a stronger economy, a more equitable society and a sustainable world. Building on its 175-plus year history, Deloitte spans more than 150 countries and territories. Learn how Deloitte’s more than 345,000 people worldwide make an impact that matters at www.deloitte.com.

Our advice is prepared solely for the use of the client. You may not disclose it or its contents to any other person without our prior written consent. No other person may rely on the advice and we accept no responsibility to any other person.